

PİYASANIN NABZI

Türkiye ekonomisinin güçlü ve güvenilir bir yapıya kavuşmasına yönelik olarak sürdürdüğümüz çalışmalarda 15 yıl geride kaldı. Bu 15 yıllık süreçte uluslararası ekonomik ilişkiler, makroekonomik istikrar ve sektörel ve bölgesel gelişmeye yönelik birçok çalışma yürütüldü.

İlk araştırma sonuçlarını ve bilgi notunu bu ay (Temmuz, 2015) paylaştığımız “Piyasanın Nabzı Endeksi” çalışması ile Türkiye ekonomisinin ana bileşenleri olan imalat sanayi, hizmetler sektörü ve tarım ve gıda sektörlerinde aylık gidişatın takip edilmesi ve takip aya ilişkin sektördeki oyuncuların beklentilerinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda araştırma sonuçları dikkate alınarak Türkiye ekonomisinin ilgili döneme ilişkin büyüme performansı ve sektörel düzeyde sorun yaşayan alanlarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

İki sorudan oluşan kısa bir anketle çalışmanın ilk etapta etkin bir şekilde yürütülmesi planlanmıştır. Anketler Türkiye'nin önde gelen şirketlerinde görev yapan profesyonellerden oluşan bir grup ile paylaşılmakta ve gelen sonuçlar değerlendirilerek bu bilgi notu oluşturulmaktadır. Nihai endeks skorunun belirlenmesinde ana sektörlerin GSYH'deki ağırlıkları dikkate alınmıştır.

Çalışmanın aylık sonuçlarının süreklileştirilmesinin ardından Türkiye ekonomisinin ana göstergeleri ile olan ilişkisi de Ocak 2016 bilgi notu ile birlikte kamuoyu ile paylaşılacaktır. Bu bağlamda endeks sonuçlarının sanayi üretimi, GSYİH büyümesi ve işsizlik rakamları ile ilişkisi de 2016 yılı başı itibariyle takip edilecektir. Bu anlamda çalışmanın önümüzdeki dönemde Türkiye ekonomisi için öncü bir gösterge haline dönüşmesine yönelik içerik ve metodolojiye ilişkin geliştirme ve iyileştirme çalışmaları da düzenli olarak yapılmaktadır.

Saygılarımızla

Dr. Oğuz Demir
Ekonomistler Platformu Başkanı

*Anketler
Türkiye'nin önde
gelen şirketlerinde
görev yapan
profesyonellerden
oluşan bir grup ile
paylaşılmakta ve
gelen sonuçlar
değerlendirilerek bu
bilgi notu
oluşturulmaktadır.*

SONUÇLAR

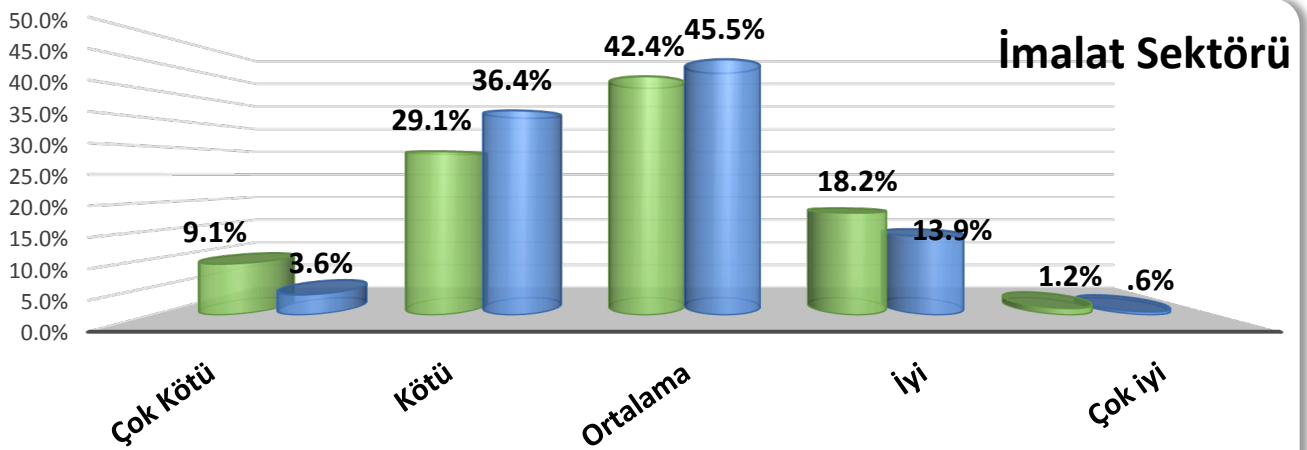
a. Katılımcı Profili

Temmuz 2015 “Piyasanın Nabzı” araştırmasına iki ana sektörden (imalat ve hizmetler,) toplam 436 sektör profesyoneli katılmış ve katılımcılar firma ve sektöre ilişkin olarak Haziran 2015 değerlendirmesini ve Temmuz 2015 beklentilerini paylaşmıştır.

- Ankete katılanların %40.8’i imalat sektörleri ve % 59.2’si hizmetler sektöründe faaliyet gösteren şirketleri temsil etmektedir.
- İmalat sanayinde 30 farklı alt sektörden katılımcı yer alırken, katılımcı profilinde öne çıkan sektörler otomotiv, tekstil-hazır giyim, enerji ve kimya ürünleri olmuştur.
- Hizmetler sektöründen 34 farklı alt sektörden katılımcı yer alırken katılımcı profilinde öne çıkan sektörler eğitim-danışmanlık, bankacılık – finans, inşaat ve turizm sektörleri olmuştur.

b. İmalat Sanayi Sonuçları

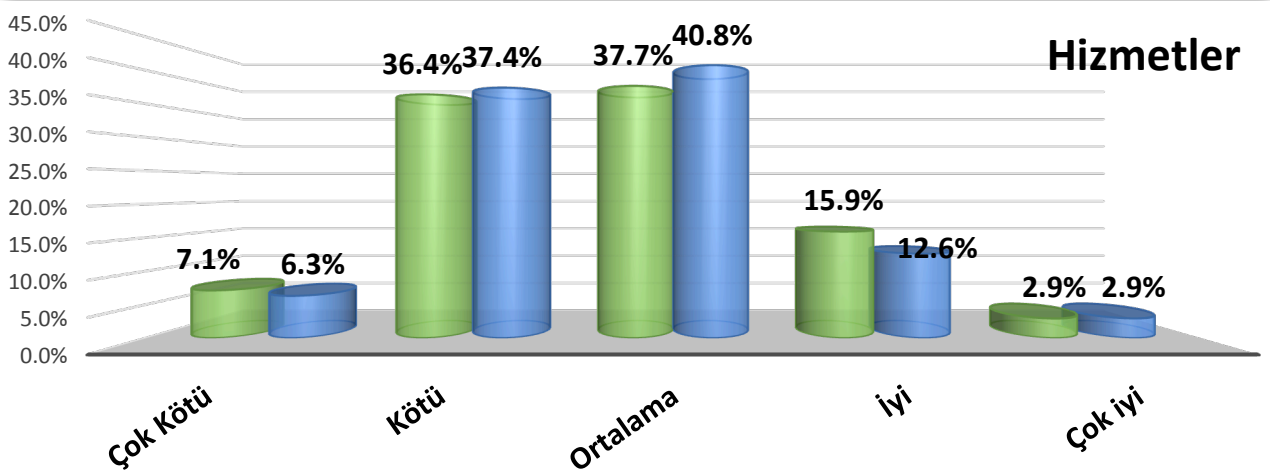
Ankete katılan 165 katılımcının değerlendirmeleri sonucunda Haziran ayının ortalamasının altında gittiğini ifade eden katılımcıların sayısı %38.2 olurken, Temmuz ayı için katılımcıların %40.3’ü işlerin ortalamasının altında kalacağı beklentisini ifade etmiştir. Öte yandan Haziran ayında işlerin ortalamasının üzerinde iyi olduğunu söyleyenlerin oranı %19.4’te kalırken, Temmuz ayı beklentilerinde ortalamasının üzerinde işlerin iyi gideceğini düşünenlerin oranı %14.5 olarak görülmektedir. Bu anlamda imalat sanayi sektörlerinde Temmuz ayının Haziran’a göre daha kötümser bir seyre sahip olacağı beklentisinin arttığı görülmektedir.

	Çok Kötü	Kötü	Ortalama	İyi	Çok iyi
■ Haziran, 2015	9.1%	29.1%	42.4%	18.2%	1.2%
■ Temmuz, 2015	3.6%	36.4%	45.5%	13.9%	.6%

c. Hizmetler Sektörü Sonuçları

Katılımcıların Haziran ayında faaliyet gösterilen sektördeki ekonomik faaliyetler açısından değerlendirmesini 1 en kötü, 5 en iyi şeklinde değerlendirilmesi istenmiştir. Ankete katılan 239 katılımcının değerlendirmeleri sonucunda hizmetler sektörlerinden çalışmaya katılanların %43.5'i Haziran ayının sektör için ortalamasının altında kaldığını ifade ederken, Temmuz ayının ortalamasının altında olacağını bekleyenlerin oranı %43.7 olarak görülmektedir. Sektörün Haziran ayında ortalamasının üzerinde iyi bir performans gösterdiğini ifade eden katılımcıların oranı % 18.8 iken Temmuz beklentileri açısından ortalamasının üzerinde bir performans bekleyenlerin oranı %15.5'e düşmüştür. Genel olarak sektörden gelen yanıtlar çerçevesinde Temmuz beklentilerinin Haziran'a göre biraz daha kötümser olduğu yönünde ortaya çıkmaktadır.

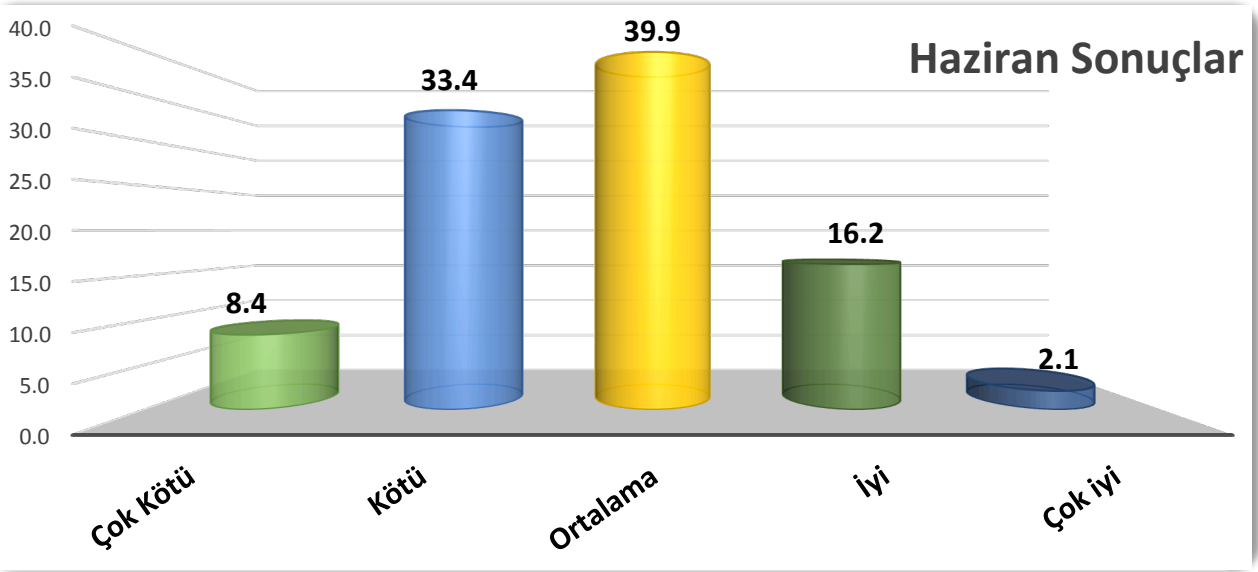

	Çok Kötü	Kötü	Ortalama	İyi	Çok İyi
■ Haziran, 2015	7.1%	36.4%	37.7%	15.9%	2.9%
■ Temmuz, 2015	6.3%	37.4%	40.8%	12.6%	2.9%

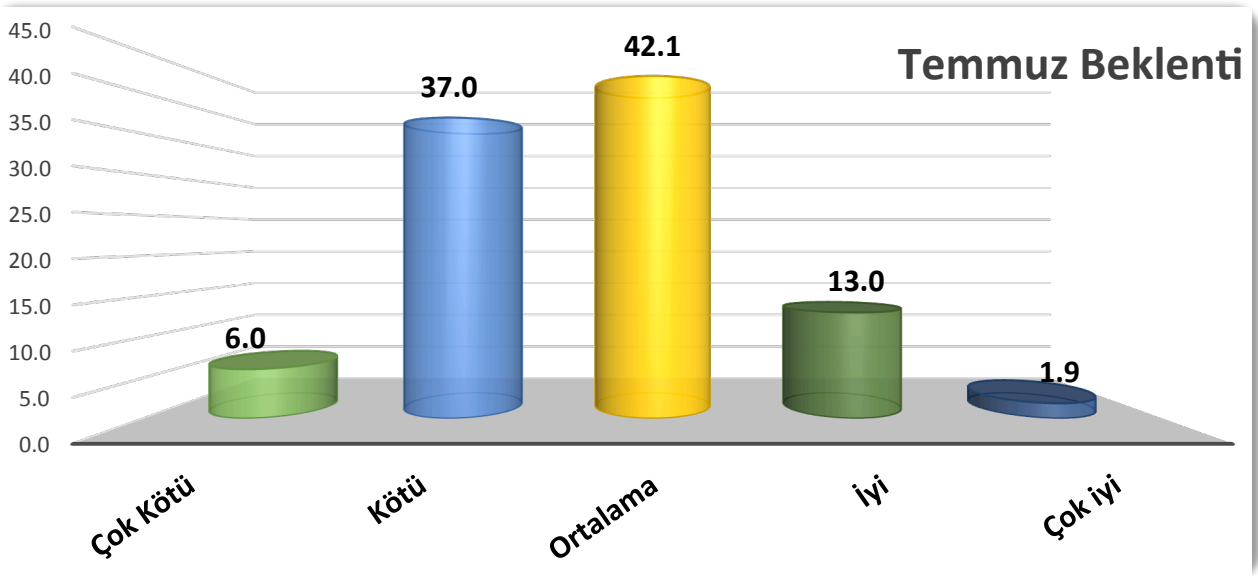
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ana sektörlerde elde edilen değerlendirme sonuçları ile bu sektörlerin GSYİH içerisindeki ağırlıkları dikkate alınarak genel bir endeks skorunun hesaplanması yapılmıştır. Çalışmada puanlama en iyi beş puan ve en kötü bir puan olmak üzere yapılan puanlama sonucunda Haziran ayı Piyasanın Nabzı Endeks skoru 5 üzerinden 2.68 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların Temmuz ayı beklentileri ise bir önceki aya göre gerilemiş ve 2.65'e düşmüştür.

Bir çok sektörde işe alımlar, satın almalar ve yeni yatırımların Haziran 2015 seçimlerinin sonrasına ertelendiği görülmektedir. Bu anlamda özellikle Türkiye ekonomisinde seçim sonuçlarının piyasa açısından yarattığı koalisyon belirsizliğinin tüm sektörler açısından planların bir süre daha ertelenmesi, Ekonomistler Platformu tarafından yapılan çalışmada da net bir şekilde görülmektedir. Bu bağlamda katılımcıların Haziran ayı sonuçlarına ilişkin değerlendirmeleri ve Temmuz ayı ön görüşleri birlikte ele alındığında Haziran'daki durgunluğun Temmuz ayında da devam edeceği net bir şekilde görülmektedir.

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü gibi katılımcıların sadece %2.1'i Haziran ayında işlerin "Çok İyi" gittiğini ifade etmekte, %16.2'si ise işlerinin "İyi" gittiğini belirtmektedir. Katılımcıların %33.4'ü ise işlerin "Kötü" gittiğini, %8.4'lük bir kısım ise "Çok Kötü" seyrettiğini ifade etmiştir.

Katılımcılardan alınan cevaplar sonucunda Temmuz ayında işlerin ortalamasının altında kalacağını ifade edenlerin sayısı Haziran ayına göre artmıştır. Haziran ayında katılımcıların %41.8'i işlerin ortalamasının altında kalacağını ifade ederken bu rakam Temmuz'da %43.0'e ulaşmıştır.